

LEHTTIKUUSSI

SUOMEN METSÄYHDISTYKSEN LEHTI

"METSÄLLÄ
ON SUURI
TULEVAISUUS"

SIVU **4**

MISSÄ ON
MAHDOLLI-
SUUKSIEN
MAANTIEDE?

SIVU **2**

METSÄAKATEMIAA
VENÄLÄISILLE

SIVU **3**

BIOTALOUTTA
PMA:SSA

SIVU **6**

BIOPSYKOOSIA
EU:SSA

SIVU **7**

KOULUISSA
KASVAA
IKKUNAMETSÄ

SIVU **8**

UHARI VIIHTYY
TALOUSMETSÄSSÄ

SIVU **10**

2•2010
22.6.2010

Sano karhu, älä otso

Koulujen oppikirjavalikoimaan on tulossa riskien maantiede. Miksi? Eikö tarvittaisi myös puhetta siitä toivosta, minkä kestävä luonnon käyttö antaa?

Utismaailma täyttää ihmisten tietoisuuden kohu-uutisilla. Viime aikoina esillä ovat olleet luonnonkatastrofit: maanjäristykset, tsunamit, tulivuoren purkaukset ja tulvat. Vaikka ne ovat luonnon omia prosesseja, syyllisiä niiden syntyyn ja vaikutusten laajuuteen on etsitty hanakasti.

Globaali finanssikriisi ja talouden lama eivät ole luonnonilmiötä, vaikka nekin toistuvat säännöllisin välein. Syyllisiä niihin toki löytyy helpommin.

Kun Metsäyhdistyksen edustajat viime joulukuussa luovuttivat metsäalan lausunnon opetussuunnitelmien uudistamisesta Opetushallituksen pääjohtaja **Timo Lankiselle**, huomiota kiinnitettiin siihen, kuinka oppikirjoissa ja opetuksessa keskitytään uhkakuviin, ei ratkaisuihin. Yhtenä esimerkkinä uhkakuvista on koulujen oppikirjavalikoimaan tullut riskien maantiede.

Riskien maantieteen arvioidaan olevan kansainvälisesti jopa yksi maantieteen tutkimuksen ja opetuksen lähivuosien tärkeimpiä asioita. Voi kysyä, miksi tällainen painotus.

Laman lietsunnan ja katastrofien rinnalle kaivattaisiin toivoa. Muuten muotisairaus masennus iskee yhä useampaan nuoreen. Positiivisempaa ajattelutapaa peräänkuulutti myös filosofi **Pekka Himanen** valtion häneltä tilaamassa kirjassa Kukoistuksen käsikirjoitus.

Toinen huomionarvoinen seikka koulujen opetussuunnitelmissa on sanan elinkeino lähes totaalinen häivyttäminen. Jos sellaista tarkoite-taankin, sana on puettu mitäänsanomattomaksi ilmaisuksi ”luonnon ja ihmisen toiminnan vuoro-vaikutus”.

Kun ei voida sanoa suoraan karhu, puhutaan otsosta! Elinkeinosta puhuminen olisi kuitenkin tärkeää, sillä luonnonvarojen kestävä käyttö toteutuu vain elinkeinoelämässä – ja uusikin talous tulee käyttämään luonnonvaroja, koska ilman sitä ihminen ei voi elää.

Karhua pitää uskaltaa puhutella sen oikealla nimellä. Kansantaloutemme perusytälö on hyvin yksinkertainen: elämme viennistä.

Korkeaa elintasoamme pidetään huomattavalla osin yllä rahoilla, jotka ulkomaalaiset maksavat meille, kun he ostavat vientiin tekemiämme tuotteita. Suomen vienti syntyy metsästä, puhelimitä, laivamoottoreista ja teräksestä.

Sanotaan, että teollisuuden aika on korvautumassa ihmis- ja ratkaisukeskeisellä palvelutaloudella. Siihen on kuitenkin vielä matkaa, sillä vientimme nojaa edelleen vahvasti suuryrityksiin ja niiden valmistamiin tavaroihin.

Tavaraviennin osuus koko 63 miljardin euron vientituloista oli viime vuonna yli 70 prosenttia. Tavaravienti toi siis euroista leijonanosan, 45 miljardia euroa. Kolmen suuriman metsäyhtiön osuus siitä oli 13 prosenttia.

Metsäalan näkökulmasta ensisijainen paradigmanmuutos olisi siirtyminen mahdollisimman nopealla aikataululla fossiilisten raaka-aineiden käytöstä uusiutuviin ja karttuviin luonnonvaroihin perustuvaan talouteen, jota voisi hyvällä syyllä sanoa vihreäksi taloudeksi.

Tästä aiheesta toivomme myös Euroopan talouskomissaari **Olli Rehnin** puhuvan enemmän juhlapuheessaan seuraavilla Metsäpäivillä marraskuun lopulla.

Lomilta palattuamme metsissämmme on jälleen sata miljoonaa kuutiota uutta puuta. Virkistävää ke-sää kaikille.

JUHANI KARVONEN

KUVA: ERKKI OKSANEN

2 • 2010

LEHTIKUUSI

Uutta tuulta Venäjä-yhteistyöhön

Päättäjien Metsäakatemia-konseptia suunnitellaan osaksi suomalais-venäläistä metsä-yhteistyötä.

Päättäjien Metsäakatemia-kurssin avajaispuheessaan toukokuussa 2010 pääministeri **Matti Vanhanen** kertoi, että hän on tarjonnut PMA-konseptia myös venäläiselle kollegalleen. Pääministerin mielestä Metsäakatemia olisi käyttöä Venäjälläkin, sillä päättäjiltä ja viranomaisilta puuttuu Venäjällä kokonaisymmärrystä muun muassa siitä, mitä metsätalous on ja miten se toimii. Vanhasen mukaan metsän kasvukierto on pitkä, mistä johtuen asioiden toimeenpano ei metsälalla onnistu pelkästään hallinnollisilla päätöksillä.

Esillä jo lokakuussa 2009 Päättäjien Metsäakatemia-toimintatapojen vienti venäläisille oli esillä jo lokakuussa 2009 Pietarissa pidetyssä metsähuippukokouksessa. Silloin korostettiin, että Suomen ja Venäjän yhteisenä huolena on boreaalisiin metsiin perustuvan metsäsektorin menestys maailmanmarkkinoilla.

Metsäteollisuus ry:n hallituksen puheenjohtaja **Kari Jordanin** sanoi tuolloin puheessaan, että on erittäin tärkeää vahvistaa yhteistyön mahdollisuuksia juuri nyt, kun molemmat maat rakentavat taloudellisen kasvun edellytyksiä maailmantalouden taantumasta hellittäessä vähitellen otettaan.

Suomen valtionhallinnossa on jatkettu yhteistyön ideointia näistä huippukokouksen ajatuk-

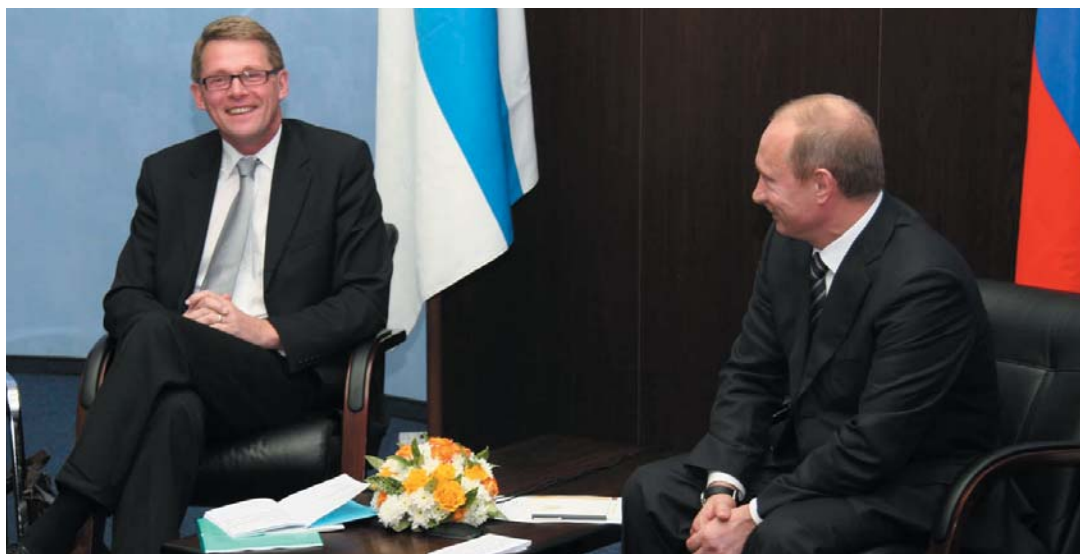
sista. Pääministeri Vanhanen esittikin venäläisille päättäjille ja vaikuttajille kutsun tulla tutustumaan Päättäjien Metsäakatemia-toimintaan, kun Venäjän pääministeri **Vladimir Putin** vieraili Suomessa toukokuun loppupuolella.

Venäjällä vetäjiä olisivat venäläiset Tavoitteena on nyt luoda uudet olosuhteet Suomen ja Venäjän väliselle metsäyhteistyölle tulevaisuudessa ja pyrkiä vaikuttamaan metsäteollisuuden investointiedellytyksiin Venäjällä. Vanhasen sanoin, Päättäjien Metsäakatemia-viestintäkonseptia soveltamalla voitaisiin edistää Venäjän ja Suomen välistä metsäalan yhteistyötä, syventää maiden välistä taloudellista kanssakäymistä ja lujittaa edelleen poliittisia suhteitamme.

Hanke on vasta suunnitteluvaiheessa. Suunnitteluvaiheen työnimeksi on annettu Suomi-Venäjä - Päättäjien Metsäfoorumit 2011 ja alotsikoksi Monipuolista elinvoimaa boreaalisis-ta metsistä.

Lopullisena tavoitteena on Päättäjien Metsäakatemia-toimintamallin luominen Venäjälle. Toimintaa Venäjällä järjestäisi silloin jokin venäläinen taho.

TIINA RYTLÄ

Pääministerit Matti Vanhanen ja Vladimir Putin Pietarin metsähuippukokouksessa lokakuussa 2009. Kuva: Valtioneuvoston viestintäyksikkö

Tapio Tilli uskoo metsätalouden kannattavuuden nousuun

Yksityismetsätalouden kannattavuus laski vuonna 2009 puoleen viime kymmenen vuoden keskiarvosta. OP-Pohjola-ryhmän uuden metsäpalvelupäällikkö Tapio Tillin mukaan metsänomistajalla on kuitenkin edessään valoisammat ajat.

Metsäntutkimuslaitos kertoi toissa viikolla, että yksityismetsätalouden hehtaarikohtainen liike-tulos laski viime vuonna 55 euroon eli 1990-luvun lamavuosien tasolle. 55 euroa on alle 40 prosenttia huippuvuoden 2007 tuloksesta ja puolet kymmenen edeltävän vuoden keskiarvosta.

OP-Pohjola-ryhmän tuoreen metsäpalvelupäällikön **Tapio Tillin** luulisi olevan kehityksestä huolissaan. OP-Pohjolan kautta kulkee 55 prosenttia puun myyntituloista ja ryhmä rahoittaa paitsi metsänomistajia, myös metsäteollisuutta.

Tillin mukaan yksityinen metsänomistaja voi kuitenkin olla luottavainen tulevaisuuden suhteen. ”Yksityismetsätalouden kannattavuus voi nousta takaisin 2000-luvun alun tasolle”, Tilli sanoo.

Metsätalouden kannattavuus on hyvin riippuvainen metsäteollisuuden menestyksestä ja teollisuus käy läpi aikamoista rakennemuutosta. Viime vuosina on suljettu tehtaita ja puun kysyntä ja puukauppa on vähentynyt. Puun tuonnin vähentyminen tarkoittaa, että kotimaisen puun kysyntä ei ole vähentynyt, Tilli muistuttaa.

”Rakennemuutoksesta huolimatta nykyisten volyymituotteiden, paperin, sellun, kartongin ja sahatavaran kysyntä määrää vielä pitkään myös raakapuun kysynnän. Paperin käyttö laskee, mutta hitaasti. 50 vuoden päästäkin tehdään vielä paperia.”

Uutta tulee tilalle ”Perinteisten tuotteiden rinnalle nousevat uudet puupohjaiset tuotteet, mutta siihen kuluu aikaa. Ensimmäisenä tulee energia. Mitä muita uusia tuotteita tulee, sitä emme vielä näe”, Tilli sanoo.

Tillin mukaan paperiteollisuudesta tulee yhä enemmän ”maanosateollisuutta”. Paljon puhuttu globalisoituminen on takana ja esimerkiksi Euroopassa käytetyt paperit valmistetaan yhä useammin Euroopassa.

”Mielestäni suomalaisen metsäteollisuuden ei tarvitse olla kilpailukykyinen Kiinan tai Brasilian metsäteollisuuden kanssa. Riittää, että se on kilpailukykyinen Euroopassa”, Tilli sanoo.

Selluteollisuuden tulevaisuuden näkymät ovat Tillin mielestä valoisammat kuin paperiteollisuuden. Selluteollisuus hyötyy sellunkeiton sivutuotteista, joiden jatkojalostukseen ja tuotekehitykseen kiinnitetään tulevaisuudessa yhä enemmän

huomiota. Sellutehdas on myös uusiutuvan energian tuotantolaitos.

Ilmastokeskustelun on kääntänyt pääläelleen monet asiat metsälalla. Puut ovat sitoneet hiiltä aina, mutta vasta viime vuosikymmenenä siitä on tullut merkittävä ominaisuus. Siksi Tilli uskoo myös sahatteollisuuden tuotteiden mahdollisuuksiin ja puurakentamiseen.

Perinteinen metsäteollisuus ja puun energiateollisuus ovat monesti keskusteluissa vastakkain. Tillin mielestä Suomessa riittää metsää ja puuta molemmille, sekä niille uusille käyttötavoille, josta emme vielä tiedä.

Haaste on se, miten puu saadaan kannattavasti metsästä energialaitokselle. Toisaalta fossiilisten polttoaineiden vähentyessä niiden hinta nousee, ja valmius maksaa uusiutuvasta energiasta kasvaa.

Tutkimuksissa on havaittu, että pienet tilat käyttävät metsiään jopa tehokkaammin kuin suuret. Suurten metsätilojen parempi kannattavuus johtuu metsänkäytön ja tulojen säännöllisyydestä. ”Kansantalouden kannalta säännöllinen metsänhoito ja -käyttö on järkevää”, sanoo OP-Pohjolan uusi metsäpalvelupäällikkö Tapio Tilli. Kuva: Krista Kimmo

”Näemme vielä outoja tilanteita” Perinteisesti se, mikä on ollut kannattavaa yksityisessä metsätaloudessa, on ollut kannattavaa myös kansantaloudelle. Tämä yhteys ei enää joka tilanteessa päde. Jos energiapuusta saa paremman hinnan kuin kuitupuusta, on vain rationaalista, että metsänomistaja myy puunsa energiaksi, vaikka paperinteko olisikin kansantaloudellisesti järkevämpää.

”Tulemme näkemään outoja tilanteita. Esimerkiksi Britanniaasta tulee puuenergian käyttösuunitelmiensa vuoksi raakapuun ostaja Euroopassa”, Tilli sanoo, vaikka uskookin, että puun poltto raakapuuna tai hakkeena on vain välivaihe.

Metsänomistajalla on siis jatkossakin taho, jolle puunsa myydä. Yksityismetsätalouden kannattavuus kuitenkin vaihtelee paljon.

Tillillä on selvä näkemys siitä, mitä yksittäinen metsänomistaja voi tehdä kannattavuuden eteen: hoitaa metsänsä hyvin ja tehdä päätökset pikemminkin liian aikaisin, kuin liian myöhään. Mitä enemmän ikää metsälle tulee, sitä suuremmaksi kasvaa puustoon sitoutunut pääoma ja sitä pienemmäksi muodostuu metsän suhteellinen tuotto.

Vaikka ei tarvitsisikaan rahaa, taloudellisessa mielessä metsä kannattaa Tillin mukaan hakata ja sijoittaa rahat. Harva metsänomistaja toimii näin.

”Noudatan itse näitä ohjeita. Kun hakkaan puut oikeaan aikaan, olen saanut metsille hyvän kehitysluokkakajakauman ja kasvuprosentti on näin noussut kahdeksaan”, Tilli sanoo.

Toisaalta hyvä tuottokaan ei aina innosta. ”Näkemykseni on, että metsänomistajat arvostavat vanhaa metsää metsänä, siihen liittyy niin paljon muita arvoja. Siksi sitä ei hakata”, Tilli sanoo.

Kannattavuudesta hyötyisivät kaikki Tilli haluaisi, että yhä useampi metsänomistaja näkisi metsänomistuksen yrittäjyytenä. Yhteiskunnan kannalta on tärkeää, että yksityismetsätalous on kannattavaa, Tilli sanoo.

Kannattamaton metsätalous johtaisi metsien pusikoitumiseen pitkällä aikajänteellä. Se huonontaisi myös virkistyskäyttömahdollisuuksia.

”Esimerkiksi OP-Pohjolaa ei niinkään kiinnostanut puusta maksettu kuutiohinta kuin se, että puukauppa pyörii”, Tilli sanoo. Tänä vuonna puukauppa on käynyt metsäteollisuuden puun ostotarpeisiin nähden vaisusti. Konsernissa onkin mietitty, millä metsätalouteen saataisiin lisää aktiviteettia.

Metsänomaisuuden siirtäminen hyvissä ajoin seuraavalle sukupolvelle pitäisi tehdä selvästi kannattavammaksi kuin sen jättäminen perinnöksi. ”Toisaalta on paljon metsänomistajia, jotka haluaisivat ostaa lisää metsää, mutta tarjontaa ei ole. Tähän auttaisi tilan myyntihinnasta maksettavan luovutusvoittoveron huojentaminen tai jopa poistaminen”, Tilli sanoo.

”Mutta tehdään millaisia verohuojennuksia tahansa, aina on metsänomistajia, jotka haluavat

omistaa metsää vielä kun ovat iäkkäitäkin. Siksi en kannata keppejä, vaan nimenomaan kannustimia”, Tilli sanoo.

Metsänomistajien metsänomistuksen koko on laskenut 24 hehtaariin niiden osalta, jotka omistavat enemmän kuin kaksi hehtaaria. Tillin mielestä koko pitäisi vähintäänkin kaksinkertaistaa. 100–200 hehtaarin metsätalalla päästään jo yrittäjämäiseen toimintaan.

KRISTA KIMMO

Alypää!

Oletko alypää? Testaa tietosi.

- Männyn pituuskasvu päättyy Etelä-Suomessa**
  - vapun aikoihin
  - juhannuksen tienoilla
  - loppukesästä
  - ennen talven tuloa
- Mikä Suomen puulajeista havisee kesäisin tuulella?**
  - kuusi
  - koivu
  - haapa
  - vaahtera
- Mistä hirsisaunat on rakennettu?**
  - kakkosnelosista
  - havutukeista
  - koivutukeista
  - eri puulajien pöleleistä
- Mikä on lämpöarvoltaan parasta polttopuuta?**
  - kuusen oksat
  - kuusiklapit
  - koivun oksat
  - koivuklapit
- Mitä eroa on vastalla ja vihdalla?**
  - ne tehdään eri koivulajeista
  - vasta tehdään katajasta, vihta koivusta
  - vasta tehdään itse, vihta ostetaan
  - sama asia, eri sana Suomen eri osissa

Opi utta ja viihdy!
Tuhat kysymystä metsäluonnosta, -kulttuurista ja -taloudesta löytyy osoitteesta

www.alypaa.com/metsa

Oikea rivi: b c b a d

2 • 2010

LEHTIKUUSI

PMA pohti biotaloutta

Biotalous taitaa olla tällä hetkellä metsäalan modernein käsite. Merkitseekö se muutakin kuin uutta nimeä vanhoille asioille, pohdittiin Päättäjien Metsäakatemiassa.

Metsäalan tulevaisuusverstaassa toukokuussa puhunut maa- ja metsätalousministeri **Sirkka-Liisa Anttila** uskoo, että metsäsektorin uusi kasvuaalto on löydettävissä bio- ja luonnonvarataloudesta. Tämä tarkoittaa hänen mukaansa ainakin sitä, että uusia biomateriaaleja on synnyttävissä vanhojen tilalle ja että puusta valmistettujen biokemikaalien ja bioyhdisteiden maailma on vasta avautumassa. Myös metsiin perustuvassa bioenergiassa on suuret mahdollisuudet.

Tarkemmin biotalouden mahdollisuuksia metsäalalle kartoitettiin Metsäakatemian kevään kurssin työpajassa. Varmoina asioina metsäakateemikot näkivät ainakin runsaat metsävaramme ja metsäklusterin koko arvoketjun korkeatasoisen osaamisen.

Vaikka metsäteollisuuden kapasiteettia on suljettu ennätysmäärä lyhyen ajan kuluessa, metsän kansantaloudellinen merkitys nähtiin edelleen tärkeänä. Varmana pidettiin myös sitä, että ilmastonmuutos ja sen torjunta johtavat biotalouden merkittävään kasvuun.

Hallituksen puheenjohtaja **Pekka Kariniemi** esittelee Päättäjien Metsäakatemian kurssilaisille Biolanin puusta tehtyä pääkonttoria Eurassa. Kuva: Saku Ruusila

Kysyntää biotaloudelle riittää Metsäakateemikot arvelivat, että poliittiset päätökset tulevat luomaan kasvavaa kysyntää metsän tarjoamille tuotteille ja palveluille. Väestönkasvu taas johtaa taisteluun luonnonvaroista.

Huolten listalle kerääntyikin peräti 19 näkökulmaa. Perinteisemmästä päästä olivat huolet siitä, saadaanko puu liikkeelle ja kohdistuvatko tutkimuspanostukset oikeisiin asioihin.

Ilmaston ja energian suhteen eniten huolestuttivat erilaiset puun käyttöä rajoittavat säädökset ja markkinoiden syntymistä ja toimintaa haittaavat tuet. Kansainvälisessä politiikassa ongelmaksi koettiin esimerkiksi se, että Euroopan unionissa metsäpolitiikka jää energiapolitiikan jalkoihin ja että yleinen tietotaso metsien tarjoamista mahdollisuuksista on heikko.

Vaikka korkeatasoista osaamista pidettiin selvänä, sitä kyseenalaistettiin, mistä löytyy uusia osajia ja uutta yrittäjyyttä. Riittääkö maaseudun työvoima ylipäänsä?

Metsäakateemikoita huolestutti myös se, onko biotalous vain uusi nimi vanhoille asioille. Samoin mietittiin, kestääkö biotalous argumenttina.

Tarvitaan monipuolistumista ja verkottumista Ydinkysymyksiksi nousivat metsäalan vetovoimaisuus, liiketoiminnan kehittyminen ja energiapolitiikka. Biotaloudesta toivottiin avainta parempaan metsäalan imagoon, jolla tavoitetaisiin osajia ja yrittäjiä.

Uutta ja kannattavaa liiketoimintaa pitäisi pystyä kehittämään niin, että luodaan kysyntää kaikille metsiin perustuville tuotteille ja palveluille.

Ydinkysymys on myös se, täytyykö uusiutuvan energian lisäystavoite niin, että se ei uhkaa niin sanottua vanhaa metsäteollisuutta. Vaikka metsävarat ovat runsaat ja puuta pitäisi riittää kaikkiin käyttötarkoituksiin, energiatuet ja niiden suuntaaminen arveluttavat.

Ratkaisujakin löydettiin. Biotaloitusta pitäisi markkinoida arvona suurelle yleisölle ja vaikuttaminen pitäisi aloittaa jo nuorista.

Konkreettisempina keinoina ehdotettiin erilaisia verotuspäätöksiä ja paikallisen yrittäjyyden edistämistä. Ja ehkä siitä syystä, että olimme Päättäjien Metsäakatemian poikkisektorialisella kurssilla, viimeisenä ratkaisuna listattiin verkottuminen.

TIINA RYTLÄ

Unioni on biomassapsykoosissa

Määritelmän mukaan psykoosissa todellisuudentaju hämärtyy ja vääristyy karkeallakin tavalla. Syntyy suuria vaikeuksia erottaa, mikä on totta ja mikä ei.

Biomassa on tällä hetkellä maailman neljänneksi tärkein energianlähde. Noin 14 prosenttia maapallon energiasta saadaan biomassasta. Käyttö on yleisintä kehitysmaissa, joiden energiasta keskimäärin kolmasosa saadaan puuta ja lantaa polttamalla.

Euroopassa biomassan – ja erityisesti metsien – tuotantoon kohdistuu loputtomilta kuulostavia toiveita. Euroopan energiantuotannossa biomassan osuus on tätä nykyä kuitenkin vain kaksi prosenttia, vaikka esimerkiksi Itävallassa, Ruotsissa ja Suomessa käyttö on huomattavaa.

Parhaimmillaan puuenergia tuo tulevaisuudessa työtä ja auttaa ilmastomuutoksen hallinnassa. Euroopan unionin uusiutuvan energian tavoitteet johtanevat metsäenergian lisääntyneeseen kysyntään.

Suomi on puuenergian käytössä unionin kärki-paikoilla. Selvitykset ja käytäntö osoittavat, että myös puupolttoaineiden laajamittainen vienti Suomesta on tulevaisuudessa mahdollista.

Puupolttoaineiden tuontiin unionin ulkopuolelta liittyy merkittäviä epävarmuuksia. Päästökauppa saattaa parantaa metsäenergian kilpailukykyä suhteessa muihin polttoaineisiin, mutta päästöoikeuksien muuttuvat hinnat ja kehittyvät laskentaperusteet tuottavat vaikeuksia kannattavuuden arvioinnille. Uusiutuvastakaan energiasta ei olla valmiita maksamaan mitä tahansa.

Ongelman tekee hypetys Metsäenergian liitettyt ylitiöpositiiviset odotukset vievät keskustelun usein realismista hypeen, jonka mukaan ”kaikki on mahdollista”. Karu arvio kuitenkin on, että jos Euroopan unionissa haluttaisiin korvata yksikin prosentti nykyenergian tuotannosta puuta polttamalla, se jo vaatisi 90–100 miljoonan kuution lisähakkuut vuodessa.

Tämä määrä vastaa noin kahdeksasosaa Euroopan metsien vuotuisesta kasvusta. Nykyiset hakkuut ovat noin 400 miljoonaa kuutiota vuodessa, kun suurin kestävä taso on 600 miljoonaa kuutiota.

Viidessä maassa – Suomi, Ruotsi, Saksa, Ranska ja Puola – on lähes kaksi kolmasosaa unionin metsävaroista. Jos uusiutuvan energian lisäystavoite katetaan puulla, Saksan pitäisi kolminkertaistaa puun käyttönsä ja Ranskan yli kaksinkertaistaa.

Puolankin pitäisi kaksinkertaistaa puun käyttönsä. Ruotsin, joka on jo pitkällä, pitäisi lisätä puun käyttöä enää neljänneksellä.

Saksassa puun kysyntä metsäteollisuuden ja energiantuotannon tarpeisiin on tänä vuonna noin 180 miljoonaa kuutiota. Vaikka hakkuita nostettaisiin 20 miljoonalla kuutiolla nykyisestä noin 70:stä miljoonasta ja päälle pantaisiin erilaiset maisemanhoidolliset hakkuut ja muut puun lähteet, puuttumaan jäisi vielä lähes 35 miljoonaa kuutiota.

Koko unionin tasolla tällä tavalla laskettu vajaus olisi peräti 250 miljoonaa kuutiota vuodessa vuonna 2020.

Britannia lentää korkeimmalla Edes vaatimattomat metsävarat eivät ole este järjestömitta vaikuttaville suunnitelmille. Esimerkiksi Britannian suunnitelmat metsäperäisen energian tuottamiselle kuulostavat hurjilta. Maassa onkin suunnitteilla suhteellisesti katsottuna unionin suurin puuenergianlisäys.

Unionin uusiutuvan energian tavoite Iso-Britannialle on 15 prosenttia 2020. Se on kymmenkertainen nykytasoon, 1,5 prosenttiin verrattuna.

Iso-Britanniassa uskotaan puuenergiaan. Optimismia on myös kritisoitu.

Maan vuotuiset hakkuut ovat alle 10 miljoonaa kuutiota. Puuenergian tuotantohankkeita ja -laitoksia on suunnitteilla niin paljon, että ne tarvitsevat 50–60 miljoonaa kuutiota puupolttoainetta vuodessa – ja lisäksi puuta tarvitsee metsäteollisuus.

Jo nyt Iso-Britannia tuo haketta Pohjois-Amerikasta, Baltiasta ja Venäjältä. Toistaiseksi tuonti Atlantin takaa kannattaa paremmin kuin autokuljetus Skotlannissa. Mutta mitä tapahtuu, kun esimerkiksi Kanadan kymmenien tuhansien hehtaarien aukkojen hakkuutähteille löytyy ostaja lähempää?

Kun tuonti on epävarmaa, katseet kääntyvät unionin metsämaihin. Kysymys siitä, poltetaanko puu vai tehdäänkö siitä tavaraa, muuttuu aivan toisenlaiseksi, kun nämä trendit alkavat nostaa puun hintaa.

KAI LINTUNEN

2 • 2010

LEHTI KUUSI

Ikkunoille kylvettiin 25 hehtaarin metsä

Pääkaupunkiseudun lapset panivat alulle 50 000 puun kasvun.

10 000 pientä lasta kylvi männynsiemeniä ja kasvatti omia sirkkataimia ikkunalaudoilla pääsiäisen jälkeen. Helsingin, Espoon, Vantaan ja Kauniaisten alakoulut, iltapäiväkerhot, päiväkodit ja seurakuntien kerhot saivat tilata Siemen Forelian siemeniä Metsäyhdistyksestä.

Jokainen lapsi sai viisi siementä. Jos kaikki hennot puunalut selviäisivät viljelyaloille, niillä synnytetäisiin peräti 25 hehtaaria uutta metsää.

Minun puuni -hankkeeseen osallistui tänä vuonna ennätysmäärä lapsia. Lapsiryhmät saivat myös **Erkki K. Kalelan** kirjoittaman Kuusen siementen lähtö -satukirjan, jonka lahjoitti Metsämiesten säätiö.

ANNE TURUNEN

SIEMEN

”Olipa kerran siemen, joka kylvettiin, joka kasvoi. Sitä kasteltiin ja se viel enemmän kasvoi. Sitten siitä tuli puu. Sit se aukes, se vielä enemmän aukes ja vielä enemmän aukes.”

”Lapset tulivat katsomaan, onko puu kasvanut niin isoksi, että siihen voi rakentaa majan. Tuli ilta ja ei saanu unta, kun ne mielti, voisko siihen tehdä majan. Tuli talvi.”

KANTARELLIT (4-5 V.), ESPOONLAHDEN SEURAKUNNAN PÄIVÄKERHO

”Meille tulee paljon näitä taimenia ja kokonainen metsä!”

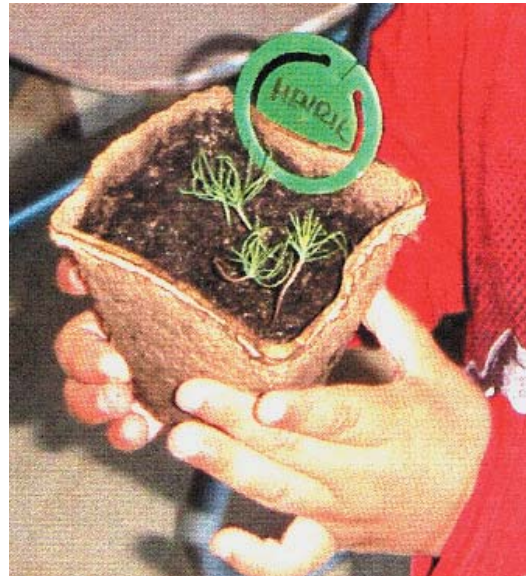
”Siinä menee ikä ja näkö - se kestää tosi kauan, vuosikausia.”

”Sit mä kiipeen siihen ja sanon: kasva vaan vaik mä kiipeen.”

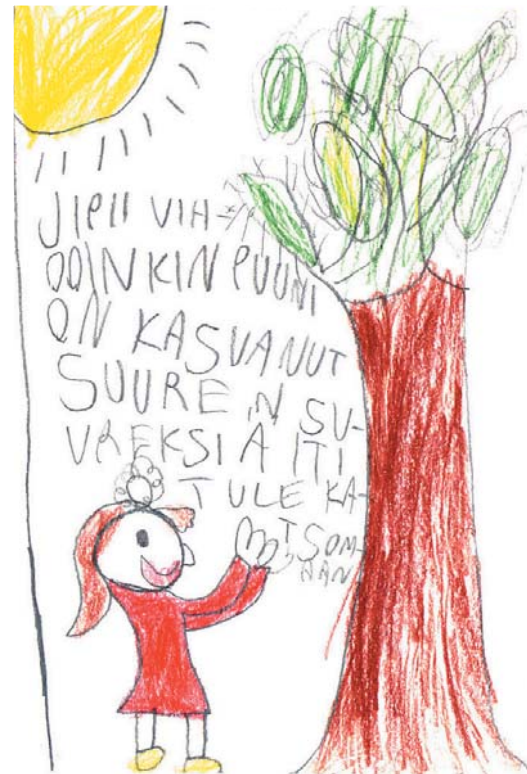
PÄIVÄKOTI ELLAN LAPSET, HELSINKI

”Kasvatan mäntyäni muorille ja vaarille, koska siellä on kasvien sekä muiden hyvä olla.”

- ALEXANDRA, POSTIPUUN KOULU, ESPOO

Henrikin puut Pentinkulman päiväkodissa Helsingissä.
Kuva: Jaana Yletyinen

Piirustus: Ella, Päiväkoti Viola, Helsinki

HYVÄT IHMISET!

Meistä täällä Metsäyhdistyksessä tuntuu, ettemme anna, emmekä saa, tarpeeksi palautetta. Tämä palsta on meidän vastauksemme palautepulaan.

Keräämme jatkossa jokaiseen Lehtikuusen numeroon tälle palstalle kokemuksia hyvin sujuneesta yhteistyöstä, mielenkiintoisesta esitelmästä tai mistä tahansa muusta mieleen jääneestä positiivisesta kokemuksesta. Tämä palsta on avoin myös sinulle. Ainoa ehto on, että palautteen on oltava positiivista.

Annetaan sanan kiertää!

"Kiitos postineidille, kun hän aina jaksaa hakea postin viidennestä kerroksesta." Emilia

"Kiitokset Olli Turuselle, että vinkkasi TRN-kokouksen Rättvikenissä." Hannes

"Kiitos, Viikin normaalikoulun opettajat, innostavasta yhteistyöstä, jota olemme tehneet päättymäisillään olevan Case Forest - pedagogics towards sustainable development -hankkeen merkeissä."

"Kiitämme Biolan Oy:n hallituksen puheenjohtaja Pekka Kariniemen panosta Päätäjien Metsäakatemian kevään kurssin vierailulla Biolanin uudessa pääkonttorissa. Kariniemi on ennakkoluulottomuudessaan ja innostavuudessaan puurakentamisen Pelle Peloton."

"Kiitokset Sanna Haanpää-Liukolle aivan erinomaisesti hoidetusta PEFC-viestinnästä."

"Metsävisan loppukilpailijat kannustajineen pääsivät kilpailun jälkeen retkille ja vierailuille huikean hienoihin kohteisiin. Matti Hämäläinen Aalto Yliopiston Design Factorysta, Tuomas Mustonen ja Paula Bergqvist tutkijoineen VTT:itä sekä Juha Kauppila Finnforestilta saavat nyt lämpimät keuhut ja kiitokset." Suomen Metsäyhdistyksen nuorisoviestintä.

"Kiitämme toimitusjohtaja Harri Huhtamäätä, joka esitteli Luvian sahaa Päätäjien Metsäakatemian kevään kurssin osallistujille. Kotimaisen saha-alan merkittävän perheyrietyksen toiminnasta välittyi vahva tekemisen, innovatiivisuuden ja asiakaslähtöisyyden meininki. Tällaisia tekijöitä metsäala tarvitsee."

"UPM Metsän ympäristöasiantuntija Juha-Matti Valonen on uskomaton ehtymätön tietopankki talousmetsien monimuotoisuuteen liittyvissä asioissa. Kiitokset elämyksellisistä päivistä Harvialassa." Kurssilaiset

"Metsähallitukselle on valmistumassa järkyttävän hieno toimitalo Rovaniemelle. Erityisen hienolta vaikuttavat Heikki Hepohahon vetämät näyttelysuunnitelmat niin talossa kuin lähimetsissäkin."

"Kiitos työfysioterapeutti Hannele Uralle työpöydän ja tuolin säätämisestä oikeaan korkeuteen (vaikka työkaverit puhuvatkin nyt japanilaisesta tunnelmasta)." Krista

Opettajakurssilla selvisi: Uhanalaisten lajien elinmahdollisuudet kohenevat talousmetsissä

UPM Metsä ja Suomen Metsäyhdistys järjestivät neljännen Monimuotoinen ja elämyksellinen metsä -kurssin opettajien kesäloman alkajaisiksi.

UPM Metsän ympäristöpäällikkö **Sami Oksa** ja ympäristöasiantuntija **Juha-Matti Valonen** perehdyttivät kurssilaisia UPM:n Harvialan metsissä siihen, miten liiketoiminta voidaan yhdistää harvinaisten ja uhanalaisten lajien säilymiseen. Kurssi oli kurkistus metsäammattilaisten arkeen. Sen aikana ei pohdittu pelkästään kuusen kasvatusta, vaan myös koivua, mustikoita, teeriä, maakotkia, karpaloita kerääviä kylänmiehiä ja muita metsää tarvitseviä.

Luonnonsuojelualueet eivät yksin riitä uhanalaisille lajeille. Niillä lajisto taantuisi, joten tarvitaan elinmahdollisuuksia ja kulkureittejä talousmetsiin, myös suojelualueiden välillä.

ANNE TURUNEN

Kuusi kasvaa paremmin koivun kanssa ja sekametsiköt tuottavat parempaa vanerikoivua. Kuva: Anne Turunen

Hämeenkylmänkukan istutustaimi on talvehtinut hyvin. UPM keräsi ympäristökeskuksen luvalla siemeniä, idätti ne ja istutti näin saadut parisataa tainta alkuperäiselle kasvupaikalleen. Kuva: Anne Turunen

Kovakuoriaisasiantuntija **Erkki Laurinharju** on havainnut Harvialan tekopötkelöiltä lähes 600 kovakuoriaislajia. Kuva: Anne Turunen

Heikki Arponen tarkkailee sääksen pesäpuuhia. Kuva: Anne Turunen

1650-luvulla syntynyt Harvialan honka on seudun vanhin puuyksilö. Janika-myrsky kaatoi ympäröivään metsikköön puuta lahoamaan lähes 20 kuutiota hehtaaria kohti, kun tavallisessa talousmetsässä on lahopuuta ehkä 3–4 kuutiota hehtaarilla. Lahopuuta ei siis ole tarvinnut tuottaa kalliilla ja keinotekoisesti. Kuva: Anne Turunen

2 • 2010

VIESTINTÄHANKE SAI ASSISTENTIN

Metsäalan yhteiselle Metsä puhuu -tulevaisuushankkeelle on palkattu osa-aikainen assistentti **Emilia Ylinen**. Ylinen on ollut pitkään osa-aikaisessa työssä Suomen Metsäsäätiössä ja on edelleen. Ylinen valmistui metsätalousinsinööriksi Tampereen ammattikorkeakoulusta vuonna 2009.

Metsä puhuu

KESÄTYÖNTEKIJÄT KAUPUNGILLA

Metsäyhdistys on palkannut kolme kesätyöntekijää Metsäalan yhteisen Metsä puhuu -tulevaisuushankkeen palvelukseen. Erityisesti yläkouluikäisille suunnattava kampanja tarvitsee verkossa julkaistavia tarinoita metsäalan ammattiteistä työntekijöiden it-

sensä kuvaamina. Elävänä kuvana julkaistavia tarinoita tekevät **Iida** ja **Santeri Hepolehto** sekä **Aino Mäntyranta**, jotka itse ovat suurin piirtein kohderyhmän ikäisiä.

Kesäduunarit suunnittelevat haastattelut, tekevät ne sekä leikkaavat ne valmiiksi esityskuntoon. Työ pyritään saamaan valmiiksi viimeistään elokuun 2010 aikana.

"Kivaa, että työ on aktiivista eikä mitään suibailua", sanovat Metsäyhdistyksen kesätyöntekijät Iida (vas.) ja Santeri Hepolehto sekä Aino Mäntyranta – ja tarkoittavat suibailulla "turhan toimittamista". Kuvassa myös nuorten työnjohtaja **Emilia Ylinen** (oik.). Kuva: Krista Kimmo

2 • 2010

LEHTIKUUSI

KOMISSAARI OLLI REHN ON METSÄPÄIVIEN PÄÄPUHUJA

Euroopan unionin talousasioista vastaava komissaari **Olli Rehn** on ensi syksyn Metsäpäivien avajaisen pääpuhuja. Rehn puhuu marraskuun 25. päivän avajaisissa siitä, miten vihreän talouden avulla voidaan kestävästi lisätä hyvinvointia Euroopassa. Puhuen jälkeen Rehn osallistuu samaa aihetta käsittelevään paneelikeskusteluun.

Valtakunnalliset Metsäpäivät järjestetään 25.–26. marraskuuta Helsingin Messukeskuksessa. Torstaina 25.11. ohjelmassa ovat avajaiset ja illat ja perjantaina 26.11. keskitytään ajankohtaisseminaareihin.

Metsäpäivien seminaareissa pohditaan muun muassa puukaupan tilannetta ja sen toimivuutta parantavia ratkaisuja. Aiheena on myös Venäjän ja Kiinan merkityksen kasvu kansainvälisinä metsäalan toimijoina ja miten se vaikuttaa Suomen metsäalaan.

Lisäksi tarjontaan kuuluu yhteisseminaari Metsäntutkimuslaitoksen kanssa. Siinä pohditaan mahdollisuuksia huomioida metsänomistajien muuttuvia tarpeita metsäsuunnittelussa.

Metsäyhdistys on samaan aikaan Helsingin Messukeskuksessa järjestettävien Metsämessujen pääyhteistyökumppani. Metsäpäivien ohjelmaa on tiedossa myös Metsämessujen puolelta. Pääsy Metsämessuille ja muuhun Vihreän vii-

konlopun messutarjontaan eli Elma-messuille ja Kädentaito, Lemmikki ja Tee Se Itse -tapahtumiin sisältyy Metsäpäivien lippuun perjantaina 26.11. Messuperjantain sisältö on jälleen suunnattu erityisesti koululaisille ja opettajille.

Metsäpäivien lippuun sisältyy myös pääsy Metsämessujen avajaisiin torstaina 25.11. klo 17–19.

Lisätietoja löytyy verkko-osoitteesta www.metsapaivat.fi *Elina Antila*

Taluskomissaari Olli Rehn puhuu Metsäpäivillä vihreästä taloudesta. Kuva: European Commission, Audio-visual Services

METSÄVISAN 2010 VOITTO MENI SATAKUNTAAN

Tero Perävainio Uotilanrinteen peruskoulusta Raumalta voitti tämänvuotisen, valtakunnallisen Metsävisan loppukilpailun. Kilpailu käytiin toukokuun lopussa Sipoonkorvessa Vantaalla.

Toiseksi sijoittui **Viri Karhukorpi** Liperistä Pohjois-Karjalasta ja kolmanneksi **Ulla Palokangas** Tornioista Lapista. Muiden maakuntien kilpailijat jakoivat neljännen sijan.

Visailun ohjelmaan kuului vierailu VTT:llä ja Aalto yliopiston Design Factoryssa sekä yöpyminen Suomenlinnassa.

Suomen Metsäyhdistys testasi visailijoilla ajatusta nuorison metsäparlamentista, johon on tarkoitus jatkossa kutsua Metsävisassa hyvin menestyneitä nuoria.

Kannen kuvassa Metsäyhdistyksen yhteyspäällikkö **Sirpa Kärkkäinen** sekä metsävisailijoiden vanhempia ja opettajia Sipoonkorvessa. *Anne Turunen.*

KUVA: KRISTA KIMMO

METSÄAVAINTA ON SAATAVILLA.

Uusin Metsäavain, joka sisältää metsäalan osoite-tiedot tiiviissä muodossa, on saatavilla. Sen voi tilata Metsäyhdistyksestä hintaan 14 euroa. Hintaan lisätään arvonlisävero ja postikulut

METSÄYHDISTYS LOMAILLEE

Metsäyhdistyksen väki jää lomalle vaihtelevasti alkaen juhannuksen jälkeiseltä viikolta. Toimisto on kokonaan kiinni 19.–23. heinäkuuta. Toivomme kaikille yhteistyökumppaneillemme oikein hyvää kesää.

Opettajat, kasvattajat ja metsäala
kohtaavat Sibeliusallossa Lahdessa
16.9.2010

Kasvatus metsässä

Ensimmäinen valtakunnallinen yhteistyöpäivä
lasten, nuorten ja metsien kasvattajille

Seminaari:
monimuotoisuus opetuksessa, puun käytössä ja metsässä

Professori **Yrjö Haila**
Tampereen yliopisto, Yhteiskuntatieteiden laitos

Päällikkö **Mikko Viljakainen**
Metsäteollisuus ry, puurakentaminen ja puutaloteollisuus

Muotoilija **Tapio Anttila**
Tapio Anttila Design ky

Professori **Juhani Lokki**
Ylioppilastutkintolautakunta

Opetusneuvos, päällikkö **Ritva Järvinen**
Opetushallitus, Yleissivistävän koulutuksen kehittämissyksikkö

Biologian ja maantieteen opettaja **Kirsi Arino**
Käpylän yläaste

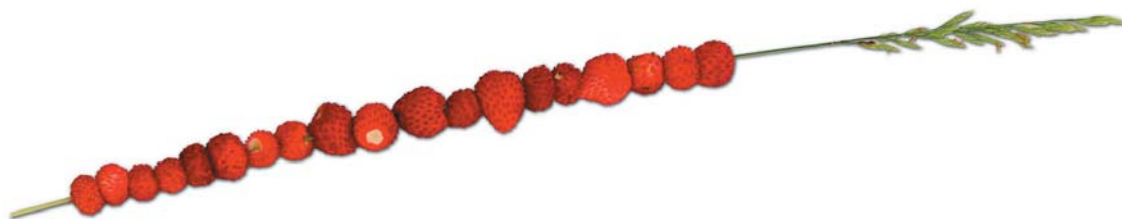

Työpajoja metsäisistä opetusmenetelmistä ja harjoituksista.

Ohjelman päivitys: www.oppimispolku.fi > Tapahtumakalenteri

Osallistumismaksu 20 euroa. Ilmoittautuminen 20.8. mennessä:
Suomen Metsäyhdistys, Suvi Pessala, suvi.pessala@smy.fi, 045 6575 442

Järjestäjä: Valtakunnallinen Metsän oppimispolku -ohjausryhmä eli Opetushallitus, opettajajärjestöt, metsäala ja ympäristöjärjestöt

Metsän oppimispolku

LEHTIKUUSI

Lehtikuusi on Suomen Metsäyhdistyksen lehti. Sen tarkoitus on vastata ennen muuta kysymykseen, mikä yhdistykselle esitetään usein: mitä ajattelemme maailman menosta. Tarkoituksemme ei siis ole katsoa peruutuspeiliin, vaan kertoa, miten maa ja maailma mielestämme makaa. Haluamme myös keskustelua, mistä johtuen Lehtikuusen palstat ovat avoimmin kumppaneillemekin.

Lehtikuusi julkaistaan PDF-muotoisena Internetissä osoitteessa www.smy.fi/lehtikuusi Lukijoille siitä tiedotetaan muun muassa sähköpostiviestillä, jossa olevan linkin kautta Lehtikuusen voi hakea omalle tietokoneelleen. Lehtikuusen voi myös tulostaa A4-kopiopaperille. PDF-versiossa taas voi käyttää lukuisia internetlinkkejä.

Jos olet saanut sähköpostiisi tiedon Lehtikuusen uuden numeron ilmestymisestä, olet jo postituslistallamme. Jos et siellä ole tai jos haluat sieltä pois, voit ilmoittaa siitä osoitteeseen lehtikuusi@smy.fi Ilmoittautuessa tulee sähköpostiin kirjoittaa ilmoittautujan nimi ja sähköpostiosoite sekä työnantajan nimi, tai jos osoite on oma, ilmoittautujan osoite.

Julkaisija: Suomen Metsäyhdistys • **Päätoimittaja:** Juhani Karvonen • **Toimitussihteeri:** Hannes Mäntyranta
Taitto ja ulkoasu: gravision • **Kannen kuvat:** Krista Kimmo • **Palkkien kuvat:** gravision